

**Деякі питання організації виховного процесу у 2020/2021 н. р.
щодо формування в дітей та учнівської молоді
ціннісних життєвих навичок**
(лист МОНУ № 1/9-385 від 20 липня 2020 року)

➡ Формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок

➡ Проведення профілактичної роботи з:

- протидії булінгу (цькування);
- протидії торгівлі людьми;
- запобігання вживання дітьми та учнівською молоддю наркотичних і психотропних речовин ;
- запобігання та протидії домашнього насильства;
- кримінальних правопорушень.

Профілактична робота з питань протидії булінгу (цькування)

СТОП
БУЛІНГ!!!

Нормативно-методичне забезпечення

- ✓ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 р. № 2657-VIII;
Режим доступу: https://serch.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/RE34394Z.html;
- ✓ Наказ МОН України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»;
- ✓ Лист Міністерства освіти і науки України від 13.04.2020р. №1/9-207 про роз'яснення щодо застосування наказу МОН від 28.12.2019р. №1646.

Рекомендовано:

- **впроваджувати в освітній процес закладів освіти гурток «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації» та факультатив «Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе».** *Режим доступу:* <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/protidia-bulingu/1-komplekt-programmediatsiya.pdf>.
- **використовувати відеоролик «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Медіація - ровесників і ровесниць» та освітній електронний курс «Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе»;** *Режим доступу:* <https://imzo.gov.ua/osvita/pozashkilna-osvita-ta-vihovna-robota/vihovna-robota-shvalenirukopisi/>;
- **розвивати медіацію однолітків, створювати служби порозуміння (Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти).** *Режим доступу:* https://lastrada.org.ua/ucp_mod_news_list_show_616.html ;
- **проводити освітню роботу з батьками та законними представниками дітей з питань профілактики насильства, булінгу, формування ненасильницької моделі поведінки та вирішення конфліктів мирним шляхом.**

Профілактична робота з питань запобігання та протидії домашнього насильства

Нормативно-методичне забезпечення

- [Закон України «Про освіту»](#), стаття 55. Права та обов'язки батьків здобувачів освіти;
- [Закон України «Про охорону дитинства»](#), стаття 12. Права, обов'язки та відповідальність батьків за виховання та розвиток дитини;
- [Цивільний кодекс України](#), стаття 1179. Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою;
- [Кодекс України про адміністративні правопорушення](#), стаття 184. Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей;
- [Кримінальний кодекс України](#), стаття 166. Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування;
- [Сімейний кодекс України](#), стаття 164. Підстави позбавлення батьківських прав;
- Наказ МОН від 02.10.2018 [№ 1047](#) «Методичні рекомендації щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами»

Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-viyavlennya-reaguvannya-na-vipadki-domashnogo-nasilstva-i-vzayemodiyi-pedagogichnih-pracivnikiv-iz-inshimi-organami-ta-sluzhbami>

Рекомендовано використовувати матеріали з питань запобігання та протидії домашньому насильству, що розміщені на офіційному сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1kdBNPKwOFNWwoLNI5RaJIvfro7oazdUw/view>

Профілактична робота з питань запобігання вживання дітьми та учнівською молоддю наркотичних і психотропних речовин

Нормативно-методичне забезпечення

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2019 року № 56 затверджено План заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року. *Режим доступу:* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-%D1%80#Text>.

Рекомендовано:

Забезпечити виконання пунктів 2; 3; 4.1; 4.2; 4.3; 11.2; 12.7; 30 Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2019 р, № 56, зокрема:

- впроваджувати апробовані передовою міжнародною та вітчизняною практикою профілактичних стратегій формування життєвих навичок, розроблення нових і удосконалення чинних програм та методик розв'язання наркотичних алкогольних проблем згідно з вимогами МОН до наукових, науково-методичних та освітніх видань;
- забезпечувати підтримки розвитку системи позашкільної освіти;
- формувати в дітей, учнівської молоді життєві навички, уміння протистояти ризикам і загрозам, пов'язаним із наркотиками;
- здійснювати комплекс профілактичних заходів, спрямованих на підвищення психолого-педагогічної компетентності батьків, формування в них свідомого відповідального ставлення до виконання обов'язків, пов'язаних з утриманням, вихованням та освітою дітей;
- створювати методики раннього виявлення дітей, які належать до груп ризику через їх незахищеність та інші чинники, що можуть призвести до початку вживання наркотиків (діти, батьки яких перебувають у трудовій еміграції за кордоном; діти із сімей з проблемами залежності; діти, що отримали психологічні травми внаслідок жорстокого поводження або сексуального насильства; безпритульні), сприяти захисту їх прав та недопущення соціального відторгнення.

Профілактична робота з питань протидії торгівлі людьми

Нормативно-методичне забезпечення

Постанова Кабінету Міністрів України № 111 від 24.02.2016 «Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року» ([https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-2016 %D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-2016%D0%BF#Text))

Рекомендовано:

- педагогічним працівникам закладів освіти пройти онлайн курси підвищення кваліфікації з питань протидії торгівлі на сайті Міжнародної організації з міграції (МОМ) в Україні <http://stoptrafficking.org>;
- впроваджувати за рахунок варіативної складової програму виховної роботи з питань протидії торгівлі дітьми для учнів 7-10 класів «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» (http://old.mon.gov.ua/ua/about_ministry/normative/5457-);
- впроваджувати гуртки та факультативи для учнів 7 - 10 класів закладів загальної середньої освіти «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»;
- проводити інформаційні кампанії до 30 липня - Всесвітнього дня протидії торгівлі людьми; 18 жовтня - Європейського дня боротьби з торгівлею людьми; 2 грудня - Міжнародного дня за відміну рабства; 10 грудня - Міжнародного дня захисту прав людини;
- розвивати співробітництво із громадськими та міжнародними організаціями і фондами;
- налагодити освітню роботу з батьками та законними представниками дітей з питань профілактики торгівлі людьми;
- поширювати серед учасників освітнього процесу інформацію про діяльність Кол-центру Міністерства соціальної політики України з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей за скороченими телефонними номерами: 1578 - з питань протидії торгівлі людьми; 1538 - з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей.

Профілактика кримінальних правопорушень

Нормативно-методичне забезпечення

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2019 р. № 1335-р. «План заходів з реалізації Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року» (<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-z-a1335r>)

Профілактика кримінальних правопорушень спонукає до формування правової культури учнів, виявлення та усунення причин і умов, які сприяють учиненню дітьми злочинів, подоланню девіантної поведінки.

Рекомендовано:

- проаналізувати стан справ та посилити індивідуальну корекційну роботу з дітьми, які вже скоювали кримінальні правопорушення, та дітьми, які мають ознаки агресивної поведінки;
- провести інформаційно-просвітницьку роботу з батьками та законними представниками дітей, схильних до протиправної поведінки, сприяти в організації позакласної зайнятості цієї категорії дітей, зокрема в літній період;
- налагодити міжвідомчу взаємодію з підрозділами ювенальної превенції Національної поліції України, службами у справах дітей, соціальними службами для сім'ї, дітей та молоді .